

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Solstrålens Förskola

Giltighetstid: 2021-11-22 – 2022-11-22

Ansvarig rektor: Rita Myrann Tjernberg

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud för alla att kränka, diskriminera eller trakassera barn/vuxna. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder.

Pedagoger själv-granskar sig genom pedagogiska dokumentationer kopplat till kvalitetsindikatorn miljö, atmosfär och organisation. Vi har ett material som heter ”Att tänka tillsammans” som används vid flera tillfällen under året där vi diskuterar olika scenarion kopplat till kränkningar, diskriminera eller trakasserier och normkritiskt tänkande. Likabehandlingsplanen revideras årligen i november.

Syftet med en likabehandlingsplan är att barn/vuxna ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

2. Vision och arbetssätt

På Solstrålens förskola ska det råda en positiv atmosfär där alla känner att de är lika mycket värda, där alla blir sedda och bekräftade. På vår förskola är vi många barn och pedagoger, därför tycker vi att det är viktigt att hälsa på alla. Vi vill att barn som vuxna ska känna en tillhörighet på vår förskola. Alla som arbetar på Solstrålen ska ha ett medvetet pedagogiskt förhållningssätt där alla respekteras.

På Solstrålen anser vi att språket är viktigt då det ligger till grund för hur man kommunicerar med varandra så att konflikter och missförstånd undviks.

Det är av stor vikt att dela in barnen i mindre grupper för att alla ska kunna genomföra aktiviteter utan att bli störda samt att barnen ska få mer talutrymme och utveckla sitt språk.

Vi värnar om barnens trygghet och integritet med respekt och transparens.

Barnråd hålls i april och en intervju i oktober med varje barn enligt likabehandlingsplanen. Detta görs i grupp eller som enskild intervju beroende på vad som passar barnen bäst? Intervjun görs av barnens pedagoger.

3. Kartläggning av riskområden

Det vi kunde se i årets kartläggning, var att det inte fanns några särskilda riskområden utan det var närvaro/frånvaro av pedagoger som påverkade hur det fungerade bland barnen inne och ute på gården. Om vi pedagoger inte finns där barnen är kan konflikter lättare uppstå och då ökar risken för diskriminering och kränkande behandling.

Kartläggning; Vi ska kartlägga vart vi finns i förhållandet till barnen både inomhus och utomhus samt var konflikter uppstår. Vi ska även observera vilken röstklang vi

använder till barnen. Röstklngen observerar vi varandra och antecknar, konflikterna markerar vi med ett kryss på en karta med både inne och utemiljön.

4. Mål för arbetet

På Solstrålens förskola ska alla känna sig trygga och sedda både inomhus och på förskolans gård. Alla pedagoger ska finnas där barnen är oavsett om vi är ute eller inne. Vår vision är att det ska finnas många olika mötesplatser på förskolan där barnen får möjlighet att utveckla sin nyfikenhet och fantasi tillsammans. Vi delar in barnen i mindre grupper så ofta vi kan om inte ett mål för aktiviteten är ett annat.

Det är viktigt att vi värnar om barns integritet, nya vikarier byter inte blöja eller hjälper barn vid toalettbesök. (Vi önskar även transparens i alla skötrum, dvs fönster som vetter ut mot avdelningen likt Granlo fsk.)

5. Handlingsplan

- Alla vuxna behöver vara där barnen är för att minimera risken för konflikter och kränkningar både ute och inne.
- Det behövs olika mötesplatser som bidrar till utveckling, lärande och lek.
- Gemensamt ansvar för det material som finns på gården.
- Återkommande diskussioner i arbetslagen kring förskolans lekmiljöer ute och inne
- En positiv atmosfär ska råda där vi uppmuntrar ett kamratligt beteende.
- Alla vuxna som arbetar på förskolan har ansvar för alla barn oavsett vilken avdelning de tillhör.
- Varje avdelning genomför de insatser som är överenskomna.
- Vi delar in barnen i små grupper både inne och ute.

- Avstämning av insatserna på varje avdelning följs upp i förskolläraträffen tillsammans med rektor.
- Likabehandlingsplanen revideras i november varje år.

- (Kartläggning görs i oktober och i april. Barnintervjuer görs i oktober och barnråd hålls under april.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Vi har upptäckt vissa platser på förskolan där det uppstår konflikter och maktutövning* (*T.ex ett barn visar sig hotfull och får en gunga utan att säga något*) Där behöver vi som personal vara mer uppmärksam. Annars sker många konflikter i övergångar; in och utgång, till och från matsal etc. En åtgärd är att dela in barnen i mindre grupper även vid övergångar. Vi har även reflekterat kring vår röstklang när vi talar med barnen vid dessa tillfällen. Från vår observation kunde man se att vi

hade många tillrättavisningar med ett ”bestämt” tonläge fast hövligt. Vi kunde även se att vi pedagoger blivit bättre på att sprida ut oss på gården.

1. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Barnen har barnråd/barnmöte om hur barnen trivs på förskolan, hur lärmiljön är ute och inne på förskola och hur man är en bra kamrat. Detta görs i oktober och i april.

Barnintervjuer görs i oktober och barnråd hålls i april.

Vi tar upp frågan om lärmiljö och kamratskap vid dessa tillfällen. Det är även en levande diskussion i vardagen när det uppstår konflikter.

2. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när barn kränker barn

- Den som upptäcker eller får vetskap om händelsen reder ut situationen med barnen. Om kränkningen skulle vara av sådan art att rektor bör kontaktas så görs det.
- Föräldrar informeras vid hämtning och lämning. Om sammanhanget kräver ett mer formellt möte med vårdnadshavare så ordnas det.
- *(På det reflektionsprotokoll som används varje vecka tas likabehandlingsplanen upp som en av punkterna. Om något behövs tas upp och åtgärdas så görs det med berörda barn, på avdelningen eller hela förskolan.)*
- När kvalitetsindikatorn ”atmosfär och organisation” görs reflekterar vi över hur vi pedagoger lever våra ”värden” på området och vad vi behöver utveckla.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn

- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets vårdnadshavare.
- Skyndsamt anmälan till STELLA systemet. Utöver inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.

3. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning**

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- **Mobbning**

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- **Rasism**

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- **Främlingsfientlighet**

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- **Homofobi**

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.